

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja vuorotteluvapaalain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan työttömyysturvalakia muutettavaksi siten, että henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen vastaavalta ajalta, miltä työnantaja maksaa hänelle sairauspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen sairausajan palkkaa tai muuta vastaavaa korvausta kokoaikatyön perusteella. Esityksessä ehdotetaan myös, että työnantajalta saatu taloudellinen etuus, joka perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen, työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn, voidaan jaksottaa myös etuuden maksamisajankohdasta lukien. Lisäksi ehdotetaan, että työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saaneen henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka ei määräydy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti vaan eläkkeen päättymisen jälkeisen työssäoloehdon perusteella, jos työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeisenä aikana. Ansiopäivärahan taso määräytyisi vastaavasti myös henkilöllä, joka on ollut vuorotteluvapaakokeilusta annetun lain tai vuorotteluvapaalain mukaisella vuorotteluvapaalla tai saanut julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitettua osa-aikalisää tai ollut osittaisella hoitovapaalla. Myöskään osatyökyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saaneen yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo ei määräytyisi enää eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti, jos yrittäjän työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeisenä aikana. Lisäksi ehdotetaan, että työttömyys-

turvalakiin lisätään oikeudenkäyntikulujen jakamista koskeva säännös. Työttömyysturvalautakunta ja vakuutusosikeus voi velvoittaa työvoimaviranomaisen korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan tai osaksi Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle asiassa, jossa Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa velvoitetaan suorittamaan oikeudenkäyntikuluja asianosaiselle ja Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan oikeudenkäyntikulujen suoritusvelvollisuus perustuu pääasiassa tai osittain työvoimapolitiiseen lausuntoon. Myös vuorotteluvapaalakiin ehdotetaan tehtäväksi viittaus työttömyysturvalain oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevaan säännökseen, jota sovellettaisiin myös vuorottelukorvausta koskevissa asioissa. Työttömyysturva-asiamiehelle ehdotetaan oikeutta hakea valittamalla muutosta oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevaan työttömyysturvalautakunnan päätökseen sekä työttömyysturvalain että vuorotteluvapaalain mukaisessa asiassa. Työttömyysturvalakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että tarkistettaessa ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa päivärahan alkamisajankohtaa vastaavaksi, käytettäisiin työntekijäin eläkelain mukaista palkkakerointa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden tultua hyväksytyiksi. Työttömyysturvalain 14 luvun 2 §, joka koskee palkkakertoimen käyttöönottoa, on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Oikeus työttömyysetuuteen työnantajan maksaman sairausajan palkan ajalta

Työttömyysturvalain (1290/2002) 3 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan työnhakijalla, joka on saanut enimmäisajan sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa ja jonka edelleen on katsottu olevan terveydellisistä syistä kykenemätön työhönsä, on oikeus työttömyysetuuteen, jos hänen työkyvyttömyyseläkehakemuksensa on vireillä tai hylätty. Jos työnhakija on työ- tai virkasuhteessa edellytetään lisäksi, ettei hänen työnantajallaan ole tarjota hänelle hänen työkykynsä mukaista työtä. Henkilöllä on tällaisissa tilanteissa oikeus työttömyysetuuteen, jos työkyvyttömyyseläkehakemus on hylätty tai hakemus on edelleen vireillä. Jos henkilöllä on voimassa oleva työ- tai virkasuhde, työttömyysetuuden saaminen edellyttää lisäksi, että henkilö on kartoittanut mahdollisuuden palata työnantajansa palvelukseen sellaisiin tehtäviin, jotka vastaisivat hänen työkykyään. Jos työnantajalla ei ole tarjota henkilölle tällaista työtä, henkilö on oikeutettu työttömyysetuuteen sen estämättä, mitä työttömyysturvalain 2 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään työttömyydestä. Sen mukaan työttömänä pidetään henkilöä, joka ei ole työsuhteessa tai päätoimisesti työllistyy yrittäjänä tai omassa työssä. Työttömyysetuuden saaminen edellyttää kuitenkin, että hakija on rekisteröitynyt työnhakijaksi työvoimatoimistoon.

Henkilö, joka on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa enimmäisajan ja jolla on työsuhde edelleen voimassa, saattaa saada työnantajalta esimerkiksi työehtosopimuksen perusteella sairausajaltaan palkkaa

sairauspäivärahaoikeuden enimmäisajan täyttymisen jälkeenkin. Voimassa olevan työttömyysturvalain mukaan sairauspäivärahan enimmäisajan jälkeen maksettava sairausajan palkka ei ole työttömyysetuuden maksamisen estävä sosiaalietuus työttömyysturvalain 3 luvun 4 §:n mukaisesti eikä kyseessä ole myöskään työttömyysturvalain 4 luvun 1 §:ssä määritelty sovittelutilanne. Henkilölle maksetaan tällöin työnantajan maksaman sairausajan palkan lisäksi täyttä työttömyysetuutta.

Työttömyysturvalain 5 luvun 4 §:n mukaan palkansaajan työssäoloehtoon luetaan kalenteriviikot, joina henkilö on ollut vakuutuslainsäätelyssä työssä, joka täyttää työaikaa ja palkkaa koskevat edellytykset. Kukin kalenteriviikko luetaan työssäoloehtoon vain kerran. Työaikaa koskevat edellytykset täyttyvät, kun henkilön työaika yhdessä tai useammassa työssä on yhteensä vähintään 18 tuntia tai kun jaksotyössä työsopimuksen mukainen säännöllinen työaika on tasoittumisjakson aikana keskimäärin yhteensä vähintään 18 tuntia kalenteriviikossa. Palkkaa koskevat edellytykset täyttyvät, kun palkka on työehtosopimuksen mukainen. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoaikatyön palkan on vastattava vähintään peruspäivärahan 40-kertaista määrää kuukaudessa. Jos työ- tai virkaehtosopimuksessa on määräyksiä siitä, että työnantaja on velvollinen maksamaan sairausajan palkkana tietyn osan esimerkiksi 2/3 henkilön täydestä palkasta, on kyseessä työehtosopimuksen mukainen palkka. Tällöin sairausajalta maksetun palkan maksuaika luetaan työssäoloehtoon sen lisäksi, että henkilölle maksetaan edellä todetulla perusteella täyttä työttömyysetuutta ja sairausajan palkkaa.

Työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että

henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, jos hän saa työnantajalta sairausajan palkkaa tai muuta vastaavaa korvausta. Muulla vastaavalla korvauksella tarkoitetaan sairausajan palkkaan rinnastettavaa korvausta, joka maksetaan sairauden perusteella. Estääkseen työttömyysetuuden maksamisen, sairausajan palkan tulee perustua kokoaika-työhön. Työttömyysetuutta ei maksettaisi ajalta, jolta henkilö saa työnantajalta sairausajan palkkaa. Jos henkilö on tehnyt työtä vajaan työajan perusteella ennen sairastumistaan ja työnantaja maksaa sairausajan palkan vajaan työajan perusteella, henkilölle maksettaisiin työttömyysetuus soviteltuna sairauspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen.

1.2. Työnantajalta saadun taloudellisen etuuden jaksottaminen

Työttömyysturvalain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan työnantajalta saatu taloudellinen etuus, joka perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen, työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn, estää työttömyysetuuden myöntämisen ajalta, jolle etuus jaksotetaan työsuhteen päättymisestä lukien henkilön viimeisimmästä työsuhteesta saaman palkan perusteella. Etuutena ei oteta huomioon työnantajan järjestämää tai hankkimaa koulutusta. Työttömyysturvalain 3 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan yli kahden viikon pituisen kokoaikaisen työsuhteen päätyessä lain tai työ- tai virkaehtosopimuksen mukaan maksettava lomakorvaus estää työttömyysetuuden myöntämisen ajalta, jolle etuus jaksotetaan työsuhteen päättymisestä lukien henkilön viimeisimmästä työsuhteesta saaman palkan perusteella. Jos lomakorvaus on maksettu työsuhteen päättymisen jälkeen, jaksotus voidaan tehdä lomakorvauksen maksamisajankohdasta lukien. Edellä tarkoitetut jaksotukset tehdään jakamalla taloudellinen etuus tai lomakorvaus viimeisimmän työsuhteen päiväpalkalla. Palkka määritetään soveltuvin osin kuten ansiopäivärahan perusteena oleva palkka, mutta tuloista ei tehdä työntekijän eläkemaksusta ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta johtuvaa vähennystä. Jaksotusta varten 6 §:n 1 ja 2 momentissa

tarkoitettujen etuudet lasketaan tarvittaessa yhteen.

Työttömyysturvalain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan taloudellisen etuuden jaksotus on tehtävä työsuhteen päättymisestä lukien. Työnantajan maksaman taloudellisen etuuden jaksotus koskee vain työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn perustuvaa etuutta, ei sen sijaan työsuhteen jatkuessa annettavia taloudellisia etuuksia. Pykälän 2 momentin mukaan jaksotus tehdään yli kahden viikon pituisen työkokoaikaisen työsuhteen päätyessä maksettavan lomakorvauksen johdosta. Työsuhteen päätyessä osa-aikatyön perusteella maksettu lomakorvaus otetaan huomioon soviteltavana tulona. Työsuhteen päätyessä maksettu lomakorvaus jaksotetaan työsuhteen päättymisestä lukien ja esimerkiksi palkkaturvana myöhemmin maksettu lomakorvaus jaksotetaan sen maksamisajankohdasta lukien. Henkilön saatua työsuhteen päätyessä lomakorvausta ja työnantajan maksamaa taloudellista etuutta ne lasketaan yhteen ennen jaksotusta eli eri etuuksien jaksotusajat eivät kulu yhtä aikaa.

Voimassa olevan lain mukaan työnantajalta saatua taloudellista etuutta ei ole mahdollista jaksottaa etuuden maksamisajankohdasta lukien, vaikka etuus maksettaisiin myöhemmin työsuhteen päättymisen jälkeen. Etuus tai etuuden lisäystä saatetaan maksaa esimerkiksi työnantajan ja työntekijän välisen sopimuksen perusteella tietyn ajan jälkeen työsuhteen päättymisestä. Etuuden tai etuuden lisäyksen maksaminen on saatettu sitoa työttömyyden kestoan. Työnantajalta saadun etuuden maksaminen myöhemmin työsuhteen päättymisen jälkeen johtaa työttömyysetuuden takaisinperintään, kun etuus jaksotetaan työsuhteen päättymisestä ja vastaavalla ajalta peritään takaisin henkilölle maksettu työttömyysetuus. Tästä aiheutuu hakijalle ja maksajalaitokselle ylimääräisiä toimenpiteitä. Tilannetta, jossa työnantajalta saatua taloudellista etuutta ei voida milloinkaan jaksottaa maksamisajankohdasta lukien, ei voida pitää tyydyttävänä.

Työttömyysturvalain 3 luvun 6 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että työnantajalta saatu taloudellinen etuus, joka perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen,

työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn, voitaisiin jaksottaa myös sen maksamisajankohdasta lukien. Jaksotuksen perusteena oleva päiväpalkka määritettäisiin sen työsuhteen palkasta, jonka perusteella etuus on maksettu, vaikka henkilö olisi työskennellyt työttömyyden ja etuuden maksamisen välisenä aikana muussa työsuhteessa. Työnantajalta saadun taloudellisen etuuden jaksotus koskisi tällöinkin vain työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn perustuvaa etuutta. Mahdollistamalla jaksotus työsuhteen päättymisen jälkeen maksamisajankohdasta lukien, voitaisiin välttää tästä syystä johtuva työttömyys-etuuden takaisinperintämenettely. Etuus voitaisiin jaksottaa maksamisesta lukien silloin, kun se johtaa lopputulokseen, joka vastaa jaksotuksen lopputulosta silloin, kun se tehtäisiin työsuhteen päättymisestä lukien. Aikaisemmin työsuhteen päättymisen johdosta maksetun etuuden ja myöhemmin maksetun etuuden lisäyksen jaksotusten yhteisvaikutuksen olisi vastattava jaksotusta, jossa etuudet lasketaan yhteen ja jaksotettaisiin työsuhteen päättymisestä lukien. Aikaisemmin maksetun etuuden ja lisäetuuden jaksotukset eivät voisi kuluu esimerkiksi päällekkäin. Tehtäessä etuuden jaksotus maksamisajankohdasta lukien olisi myös otettava huomioon 3 luvun 6 §:n 3 momentin säännös, jonka mukaan jaksotusta tehtäessä etuus ja lomakorvaus lasketaan yhteen eivätkä nämä jaksotukset voi kuluu siten päällekkäin. Maksamisajankohdasta tehdyn jaksotuksen seurauksena on tullut evätä vastaava työttömyys-etuuden määrä kuin mitä henkilölle on maksettu työttömyysetuutta jaksotusaikaa vastaavalta ajalta työsuhteen päättymisestä lukien. Pelkästään peruspäivärahan tai lapsikorotuksen mahdollinen indeksikorotus työttömyysturvalain 14 luvun 1 §:n perusteella ei estäisi etuuden jaksotusta maksamisajankohdasta, jos työsuhte päättyy ennen indeksikorotusta, mutta etuus maksetaan vasta korotuksen jälkeen. Jaksotus maksamisajankohdasta ei saisi johtaa hakijalle edullisempaan eikä haitallisempaan lopputulokseen verrattuna siihen, että etuus jaksotettaisiin työsuhteen päättymisestä lukien.

1.3. Ansiopäivärahan perusteena olevan palkan ja työtulon määräytyminen eräissä tapauksissa

Työttömyysturvalain 6 luvun 4 §:ssä säädetään palkansaajan ansiopäivärahan perusteena olevan palkan laskemisesta. Pykälän 1 momentissa säädetään päivärahan perusteena olevan palkan laskemisesta työssäoloehdon täyttymisajalta tai vuositulosta. Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan henkilön vakiintuneen palkan pohjalta työttömyyttä välittömästi edeltäneeltä ajankaksolta, jona henkilö on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon. Palkansaajan työssäoloehdon pituus on joko 34 tai 43 kalenteriviikkoa. Kalenteriviikot, jotka eivät kartuta työssäoloehto, jätetään palkanmäärittelyssä huomioon ottamatta. Jos työ tai siitä saatava palkkatulo on ollut kausiluonteista tai epä-säännöllistä, ansioon suhteutettu päiväraha lasketaan vuositulosta. Pykälän 2 momentissa säädetään, että päivärahan perusteena olevana palkkana otetaan huomioon palkka ja muu ansiotulona pidettävä vastike, joka on maksettu korvauksena työstä. Pykälän 3 momentissa säädetään työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä ja osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen henkilön ansiopäivärahan määräytymisestä. Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Sama koskee myös henkilöä, joka on ollut vuorotteluvapaakoikeilusta annetun lain tai vuorotteluvapaalain mukaisella vuorotteluvapaalla tai saanut julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitettua osa-aikalisää tai ollut osittaisella hoitovapaalla. Ansiopäivärahan taso ei siis määräydy esimerkiksi osa-aikaeläkkeen aikana osa-aikatyöstä maksetun palkan perusteella. Koska ei ole ollut tarkoitus heikentää edellä mainittua etuutta saavan tai saaneiden oikeutta ansiopäivärahaan, määräytyy etuutta saavan tai saaneen ansiopäivärahan taso etuuden alkaessa vallinneen tilanteen perusteella. Vaikkakin henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan ajalta ennen eläkkeen tai osa-aikalisän taikka vapaan alkamista, on hänen täytettävä työttömäksi jäädessään työs-

säoloehto työttömyyttä edeltäneen tarkastelujakson aikana. Palkansaajan työssäoloehdon ollessa 43 kalenteriviikkoa, tarkastelujakson pituus on 28 lähinnä edellistä kuukautta. Palkansaajan työssäoloehdon ollessa 34 kalenteriviikkoa, tarkastelujakson pituus on 24 lähinnä edellistä kuukautta. Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla, edellä mainittua tarkastelujaksoa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta.

Yrittäjälle maksettavaan ansiopäivärahaan on oikeus yrittäjien työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna vähintään 24 edellistä kuukautta ja vakuutettuna ollessaan on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon. Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana (tarkastelujakso) on työskennellyt yhteensä 24 kuukautta yrittäjänä siten, että yritystoiminta on ollut laajuudeltaan olennaista. Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla, tarkastelujaksoa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta. Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti.

Lain sanamuodon mukaan työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka ja yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Myös osa-aikalisää saaneen tai laissa mainitulla vapaalla olleen ansiopäiväraha määräytyy samoin. Lain sanamuodon mukaan kyseistä eläkettä saaneen henkilön tai yrittäjän ansiopäiväraha määritellään eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Säännös mahdollistaa henkilön siirtymisen eläkkeelle il-

man ansiopäivärahan tason muuttumisen mahdollisuutta. Lain sanamuotoa ei voida pitää kaikilta osin tyydyttävänä, koska lain sanamuoto johtaa tilanteeseen, jossa kyseistä eläkettä aikaisemmin saaneen henkilön tai yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva palkka tai työtulo määräytyy aina eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Näin siitä huolimatta, että työssäoloehto täyttyisi eläkkeen päättymisen jälkeen uudelleen ja henkilölle tai yrittäjälle syntyisi oikeus aikaisempaa suurempaan ansiopäivärahaan. Sama koskee palkansaajaa, joka on ollut vuorotteluvapaakokeilusta annetun lain tai vuorotteluvapaalain mukaisella vuorotteluvapaalla tai saanut julkisesta työvoimapaikasta annetussa laissa tarkoitettua osa-aikalisää tai ollut osittaisella hoitovapaalla. Ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, että henkilön ansiopäivärahan taso määräytyy edellä mainitulla tavalla myös eläkkeen, osa-aikalisän taikka lainkohdassa mainittujen vapaiden päättymisen jälkeen rajoittamattoman ajan, vaikka henkilö on siirtynyt vakiintuneesti takaisin työmarkkinoille.

Työttömyysturvalain 6 luvun 4 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että kyseisen eläkkeen ja osa-aikalisän päättymisen jälkeen tai vuorotteluvapaan taikka osittaisen hoitovapaan päättymisen jälkeen ansiopäivärahan taso ei määräytyisi eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti enää silloin, kun henkilö täyttää työssäoloehdon kokonaisuudessaan eläkkeen tai osa-aikalisän taikka vapaan päättymisen jälkeisenä aikana. Yrittäjän työtulon määrittelyn osalta ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos 6 luvun 5 §:n 3 momenttiin. Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä, osa-aikaeläkettä tai osa-aikalisää saaneiden taikka kyseisillä vapailla olleiden ansiopäivärahan taso ei muuttuisi verrattuna eläkettä tai osa-aikalisää taikka vapaata edeltäneeseen aikaan, mikäli he jäävät niiden päättyessä työttömäksi eivätkä täytä työssäoloehto kokonaisuudessaan niiden päättymisen jälkeisenä aikana. Ansiopäivärahan taso määriteltäisiin työssäoloehdon täyttävältä ajalta tai vuositulosta silloin, kun koko työssäoloehto täyttyy eläkkeen tai osa-aikalisän taikka vapaan päättymisen jälkeen. Ansiopäivärahan tason määrittäminen tässä tilanteessa edellyt-

täisi kuten yleensäkin, että syntyy tilanne, jossa palkka tai työtulo määritellään. Henkilön on siten esimerkiksi haettava ansiopäivärahaa. Ehdotetun muutoksen johdosta ansiopäivärahan taso määräytyisi työttömyysturvassa noudatetun vakuutusperiaatteen mukaan myös kyseisiä eläkkeitä tai osa-aikalisää saaneiden taikka kyseisillä vapailla olleiden osalta. Esimerkiksi työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä saaneen ja takaisin työelämään kokoaikaisesti siirtyneen henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määriteltäisiin kokoaikatyön palkkatason mukaan. Näin siinä tapauksessa, että työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan tästä työstä eläkkeen päättymisen jälkeen.

1.4. Oikeudenkäyntikulujen jakaminen

Työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:n mukaan työvoimatoimisto tai työvoimatoimikunta antaa työvoimapolitiittisen lausunnon työttömyysturvalain 2 luvussa, 7 luvun 3—7 §:ssä, 8 luvussa sekä 9 luvun 7 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyistä edellytyksistä. Työvoimapolitiittinen lausunto annetaan Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan (maksajalaitokset) pyynnöstä. Työvoimapolitiittista lausuntoa on Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä täydennettävä viipymättä. Jos työnhakija on ilmoittanut työvoimatoimistolle hakevansa työmarkkinatukea tai työttömyyspäivärahaa, työvoimapolitiittinen lausunto voidaan antaa ja sitä voidaan täydentää ilman erillistä pyyntöä. Ryhmälomautetusta ja henkilöstä, jonka työnteke on estynyt sääesteen vuoksi, työvoimatoimisto tai työvoimatoimikunta antaa Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan pyynnöstä lausunnon vain työttömyysturvalain 2 luvun 3—7 §:ssä säädetyistä edellytyksistä.

Vuorottelukorvausta koskevassa asiassa työvoimatoimisto tai työvoimatoimikunta antaa Kansaneläkelaitosta ja työttömyyskassaa sitovan lausunnon vuorottelukorvauksen vuorotteluvapaalain 5—8 §:ssä, 9 §:n 2 momentissa, 11 §:ssä ja 14 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuista edellytyksistä sekä 19 §:n 1 momentissa tarkoitetuista takaisinperinnän edellytyksistä. Sitova työvoimapolitiittinen lausunto annetaan vuorotteluvapaan edellytyksenä olevan työssäoloedellytyksen

täyttymisestä, vuorotteluvapaan kestosta, vuorotteluvapaan jaksottamisesta ja sovitun vuorotteluvapaan pidentämisestä, vuorotteluvapaasopimuksesta, sijaisen työajan pituudesta, sijaisen palvelussuhteen päättymisen vaikutuksista, yrittäjyydestä sekä vuorottelukorvauksen takaisinperinnän edellytyksistä silloin kun vuorottelujärjestelyyn liittyvien olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että tarkoituksena ei ole ollut työvuorottelun toteuttaminen lain mukaisesti. Vuorottelukorvausasiassa annettuun työvoimapolitiittiseen lausuntoon sovelletaan, mitä työttömyysturvalaissa ja sen nojalla säädetään, jollei vuorotteluvapaalaista muuta johdu.

Työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n mukaan työvoimatoimikunnan ja työvoimatoimiston antamasta sitovasta lausunnosta ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. Myöskään vuorotteluvapaalain 20 §:n 4 momentin mukaan työvoimapolitiittiseen lausuntoon ei saa hakea muutosta valittamalla. Sitovan työvoimapolitiittisen lausunnon mukaisista asioista voidaan hakea muutosta valittamalla Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan etuutta koskevasta päätöksestä.

Vakuutusosoikeuslain (132/2003) 16 §:n mukaan asian käsittelyssä vakuutusosoikeudessa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista vakuutusosoikeudessa. Asian käsittelyssä työttömyysturvalautakunnassa sovelletaan työttömyysturvalain 12 luvun 3 §:n mukaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä. Työttömyysturvalautakunnassa toimitetaan tarvittaessa asian selvittämiseksi suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään.

Hallintolainkäyttölain 13 luvun 74 §:n mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä kyseisen lain 74 §:ssä ja 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Harkittaessa

julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä. Yksityistä asianosaista ei saa velvoittaa korvaamaan julkisen asianosaisen oikeudenkäyntikuluja, ellei yksityinen asianosainen ole esittänyt ilmeisen perusteetonta vaatimusta. Hallintolainkäyttölain 75 §:n mukaan asianosaisen erityisestä korvausvelvollisuudesta on voimassa soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 5 §:ssä säädetään, ja asianosaisen edustajan, asiamiehen sekä avustajan korvausvelvollisuudesta, mitä saman luvun 6 §:ssä säädetään. Oikeudenkäyntikuluista on muuten soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 7—16 §:ssä säädetään. Oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu viivästyskorke määrätään kuitenkin siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona päätös on ollut asianosaisten saatavissa.

Oikeuskäytännössä vakuutusosikeus on määrännyt työmarkkinatukea koskeneessa päätöksessään (Dnro 5793/2001/3225) Kansaneläkelaitoksen maksamaan oikeudenkäyntikulut työmarkkinatukipäätökseen muutosta hakeneelle henkilölle. Työvoimatoimikuntaa, joka antoi asiassa Kansaneläkelaitosta sitovan työvoimapolitiittisen lausunnon, ei velvoitettu maksamaan oikeudenkäyntikuluja muutoksenhakijalle. Tapauksessa hakijan oikeus työmarkkinatukeen oli evätty Kansaneläkelaitosta sitovan työvoimatoimikunnan lausunnon perusteella. Vakuutusosikeus totesi, että työvoimatoimisto ei ole asiassa hallintolainkäyttölaisissa tarkoitettu asianosainen. Vakuutusosikeus totesi lisäksi, että hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin perusteella on mahdollista, että asianosaisen sijasta tai ohessa vastapuolen oikeudenkäyntikuluista voi joutua vastuuseen myös päätöksen tehnyt hallintoviranomainen. Vaikka työvoimapolitiittinen lausunto on sitova, ei tätä lausuntoa voida pitää hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentissa tarkoitettuna päätöksenä eikä työvoimatoimistoa tai työvoimatoimikuntaa siten voida pitää päätöksen tehneenä hallintoviranomaisenakaan.

Vakuutusosikeuden mukaan Kansaneläkelaitoksella on kuitenkin ollut velvollisuus myös itse selvittää asiaa ja mahdollisuus pyytää työvoimatoimistoa tai

työvoimatoimikuntaa täydentämään lausuntoaan. Vakuutusosikeus katsoi, ettei työvoimatoimikuntaa tai työvoimatoimistoa voida hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin perusteella velvoittaa korvaamaan työvoimapolitiittisia edellytyksiä koskevassa työmarkkinatukiasiassa muutoksenhakijan oikeudenkäyntikuluja.

Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa ei voi poiketa työvoimatoimiston tai työvoimatoimikunnan sitovasta työvoimapolitiittisesta lausunnosta. Ne voivat pyytää tarkistamaan lausuntoa, mikäli ne havaitsevat sen aiheelliseksi. Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan tietoon on saattanut tulla asioita, jotka eivät ole lausunnon antajan tiedossa ja jotka kuitenkin voivat muuttaa työvoimapolitiittista lausuntoa. Tarkastuspyyntö ei kuitenkaan välttämättä johda lausunnon muuttumiseen. Tällöin maksajalaitos antaa työvoimapolitiittisen lausunnon mukaisen päätöksen. Jos työvoimapolitiittisen lausunto on kielteinen, etuus evätään. Sitovaan työvoimapolitiittiseen lausuntoon perustuva päätös saattaa muuttua muutoksenhakuasteessa, jolloin maksajalaitos asianosaisena on velvollinen korvaamaan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikulut. Näin siitä huolimatta, että Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa eivät ratkaise sitä minkälainen työvoimapolitiittinen lausunto asiassa lopulta annetaan. Maksajalaitos voi pyytää täydentämään lausuntoa ennen päätöksen antamista ja sen lisäksi puoltaa muutoksenhakijan valitusta, mutta on siitä huolimatta velvollinen korvaamaan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikulut, mikäli muutoksenhakuelin niin päättää.

Työttömyysturvalain 12 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 §. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 3 momenttia. Myös vuorotteluvapaalain 20 ja 21 §:ää ehdotetaan muutettavaksi.

Uusi työttömyysturvalain 12 luvun 9 § sisältäisi säännökset työttömyysturvalautakunnan ja vakuutusosikeuden mahdollisuudesta määrätä päätöksessään oikeudenkäyntikulujen jakamisesta Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan ja työvoimaviranomaisen kesken. Muutoksenhakuaste tutkisi jakamisen edellytysten olemassaolon, jos maksajalaitos velvoitetaan korvaamaan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikuluja. Jakamista

koskeva säännös on tarpeen, koska työvoimatoimikuntaa tai työvoimatoimistoa ei katsota asianosaiseksi eikä hallintopäätöstä tehneeksi viranomaiseksi oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuuden osalta, eikä niitä sen johdosta voida velvoittaa korvaamaan asianosaisen oikeudenkäyntikuluja. Näin siitä huolimatta, että Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan oikeudenkäyntikuluja koskeva korvausvelvollisuus perustuisi työvoimapolitiisessa asiassa annettuun sitovaan lausuntoon. Maksajalaitos olisi edelleen asianosaisena yksin vastuussa hakijalle oikeudenkäyntikulujen maksamisesta. Tästä johtuen työvoimaviranomaista ei voitaisi velvoittaa suorittamaan maksajalaitokselle mahdollisia muutoksenhakijalle maksettavia oikeudenkäyntikulujen viivästyskorjoja. Oikeudenkäyntikulujen jakamista koskeva harkinta tehtäisiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Säännös ei vaikuttaisi työvoimapolitiisesta lausunnon nykyiseen sitovaan vaikutukseen eikä siihen, että lausunnon ei ole katsottu olevan luonteeltaan päätös.

Pykälä koskisi tilanteita, joissa muutoksenhakuaste määrää Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle hallintolainkäyttölain mukaisen oikeudenkäyntikulujen suoritusvelvollisuuden. Muutoksenhakuaste voi määrätä maksajalaitokselle oikeudenkäyntikulujen suoritusvelvollisuuden ratkaistessaan valitusasian tai työttömyysturvalain 12 luvun 7 §:ssä mainitun päätöksen poistamista koskevan asian. Jotta nämä oikeudenkäyntikulut voidaan määrätä jaettavaksi maksajalaitoksen ja työvoimaviranomaisen kesken, asiassa on oltava kysymys pääasiassa tai osittain siitä, onko työvoimatoimikunnan tai työvoimatoimiston antama työvoimapolitiinen lausunto sisällöltään virheellinen, vaikkakin harkittavallan rajoissa annettu. Muutoksenhakuelin voisi velvoittaa työvoimaviranomaisen suorittettavaksi sen osuuden oikeudenkäyntikuluista, minkä korvausvastuu voidaan katsoa aiheutuneen annetusta työvoimapolitiisesta lausunnon. Muutoksenhakuelin voisi velvoittaa työvoimaviranomaisen suorittamaan maksajalaitokselle oikeudenkäyntikulut joko kokonaan tai tietyn määrän niistä kuuluttuaan ensin työvoimatoimikuntaa tai työvoimatoimistoa. Oikeudenkäyntikulujen jakamisessa voidaan ottaa huomioon myös se, ettei mak-

sajalaitos ole pyytänyt työvoimapolitiisesta lausunnon tarkistamista esimerkiksi saamansa kirjallisen lisäselvityksen johdosta, vaikka on aihetta olettaa, ettei selvitys ole työvoimatoimiston tiedossa. Tällaisessa tapauksessa oikeudenkäyntikulut voitaisiin jättää myös jakamatta. Työvoimaviranomaisella tarkoitetaan työministeriötä, joka käytännössä suorittaisi työvoimaviranomaisen maksettavaksi määrätyn osuuden maksajalaitokselle.

Työttömyysturvalautakunnan antamaan oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevaan päätökseen voisi hakea muutosta joko etuasian yhteydessä tai itsenäisenä asiana. Työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n mukaan Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta työttömyysturvalautakunnalta ja työttömyysturvalautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosikeudelta. Vakuutusosikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Valituskirjelmä on toimitettava Kansaneläkelaitokselle tai asianomaiselle työttömyyskassalle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon. Työttömyysturva-asiamies on oikeutettu valittamalla hakemaan työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiisia edellytyksiä koskevassa asiassa muutosta työttömyysturvalautakunnalta 30 päivän kuluessa siitä, kun työnhakija on saanut Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätöksestä tiedon ja vakuutusosikeudelta 30 päivän kuluessa siitä, kun työvoimaviranomainen on saanut päätöksestä tiedon. Työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että työttömyysturva-asiamies on oikeutettu valittamalla hakemaan muutosta myös oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevassa asiassa.

Vuorotteluvapaalain 21 §:ään ehdotetaan muutettavaksi niin, että siihen lisätään viittaus työttömyysturvalakiin. Viittauksen perusteella vuorottelukorvausasiassa oikeudenkäyntikulujen jakamisesta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa säädetään, jollei vuorotteluvapaalaissa toisin säädetä. Vuorotteluvapaalain 20 §:ssä säädetään muutoksenhausta vuorottelukorvausta koskevaan Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätökseen. Päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta työt-

tömyysturvalautakunnalta kirjallisella valituksella 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä. Työttömyysturvalautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutus-oikeudelta kirjallisella valituksella 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä. Jollei valittaja muuta näytä, hänen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella. Vuorotteluvapaalain 20 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti. Sen mukaan työttömyysturvalain 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu työttömyysturva-asiamies olisi oikeutettu valittamalla hakemaan oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevassa asiassa muutosta työttömyysturvalautakunnan päätökseen vakuutus-oikeudelta 30 päivän kuluessa siitä, kun työvoimaviranomainen on saanut päätöksestä tiedon.

1.5. Indeksitarkistukset

Pääsääntöisesti palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan henkilön vakiintuneen palkan pohjalta työttömyyttä välittömästi edeltäneeltä ajanjaksolta. Jos palkansaajalla ei ole vakiintunutta palkkaa työttömyyttä edeltävältä ajalta, etuuden perusteena oleva palkka voidaan joutua määrittelemään aikaisemmista palkkatiedoista ja tällöin palkka tarkistetaan työttömyysturvalaissa säädellyissä tapauksissa työikäisen työeläkeindeksien (TEL-indeksien) suhteella.

Työttömyysturvalain 14 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään päivärahan perusteena olevan palkan indeksitarkistuksesta. Päivärahan perusteena olevaa palkkaa tarkistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetulla TEL-indeksillä. Kyseisen lainkohdan mukaan eläketurva sidotaan indeksiin, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,5. Päivärahan perusteena olevaan palkkaan tehdään indeksitarkistus niissä tapauksissa, joissa päivärahan perusteena oleva palkka on saatu kokonaan tai osittain ajalta ennen työttömyysturvalain 5 luvun 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua tarkastelujakson pidentämistä. Ajalta ennen tar-

kastelujakson pidentämistä päivärahan perusteena oleva palkka määrätään sen mukaan kuin työttömyysturvalain 6 luvun 4 §:ssä säädetään. Näin saatu euromäärä tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisvuodelle vahvistettu TEL-indeksi poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, johon tarkastelujakson pidennys on ulotunut.

Työttömyysturvalain 14 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään ansiopäivärahan perusteena olevan palkan tarkistamisesta osatyökyvyttömyyseläkkeen ja osa-aikaeläkkeen tai tällaisen eläkkeen ohella tehdyn osa-aikaisen työn lakatessa. Indeksillä on tarkoitus korjata ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa siinä tilanteessa, jossa henkilö on saanut työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä ja eläke tai tällaisen eläkkeen ohella tehty osa-aikainen työ lakkaa. Tällöin mahdollinen työttömyyspäiväraha määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Jos eläkettä on maksettu yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta ja sen tai osa-aikaisen työn lakkaamisen jälkeen tulee myönnettäväksi työttömyyspäivärahaa, päiväraha perusteena olevaa palkkaa tarkistetaan indeksillä päivärahan alkamishetken tasoon. Palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu TEL-indeksi poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, jona eläke on alkanut.

Työeläkeindeksit muuttuvat 1 päivästä tammikuuta 2005 lukien. Lailla työntekijäin eläkelain muuttamisesta (634/2003) työeläkkeen indeksijärjestelmää uusitaan siten että myös työikäisten maksussa olevia eläkkeitä tarkistetaan eläkeindeksillä, jossa ansiotasoindeksin paino on 0,2 ja kuluttajahintaindeksin paino on 0,8. Eläkettä laskettaessa ansiotulo puolestaan korotetaan laskentahetken tasoon palkkakertoimella, jossa ansiotasoindeksin paino on 0,8 ja kuluttajahintaindeksin paino on 0,2 (palkkakerroin). Nykyinen työikäisten TEL-indeksi poistuu siirtymäkauden jälkeen kokonaan.

Työeläkeindeksimuutosten vaikutuksia selvittäneen työryhmän kehittämisehdotuksien peruslähtökohtana oli indeksijärjestelmän yhtenäisyyden korostaminen. Palkkakertoimeen tuli sen näkemyksen mukaan sitoa etuuden

perusteena tai vakuutusmaksujen perusteena olevan ansiotason tarkistaminen. Eläkeindeksiin tulisi puolestaan sitoa etuuden tai korvauksen tarkistus silloin, kun korvaus määräytyy palkkatason perusteella.

Työryhmän ehdotusten mukaisesti ehdotetaan, että työttömyysturvan ansiopäivärahan perusteena olevan palkan tarkistus tapahtuisi palkkakertoimella työttömyysturvalain 14 luvun 2 §:ssä mainituissa tilanteissa.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Sellaisia henkilöitä, joiden päivärahan perusteena olevaa palkkaa tarkistetaan indeksillä, arvioidaan olevan vuosittain noin 4 500 henkilöä. Kun työikäisen TEL-indeksin sijasta siirrytään palkkakertoimeen, päiväraha nousee vajaat 0,7 euroa päivässä olettaen, että palkka määritellään keskimäärin neljän vuoden takaa. Kokonaiskustannukset lisääntyvät vuodessa noin 0,4 milj. euroa. Muutoksella ei ole vaikutusta valtionosuuteen.

Vuonna 2003 työttömyyskassoille tuomittiin maksettavaksi oikeudenkäyntikuluja kuudessa sellaisessa tapauksessa, jossa perusteena oli työvoimapolitiittinen lausunto. Tuomitut oikeudenkäyntikulut olivat yhteensä 3 600 euroa. Kansaneläkelaitokselle tuomittujen oikeudenkäyntikulujen voidaan olettaa olevan samaa suuruusluokkaa. Valtion menot lisääntyvät siltä osin kuin työttömyyskassojen maksettaviksi tuomitut oikeudenkäyntikulut siirtyvät työvoimaviranomaisen maksettavaksi.

Vuoden 2003 alusta voimaan tulleen työttömyysturvalain mukaan työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Sama koskee myös henkilöä, joka on ollut vuorotteluvapaakoikeilusta annetun lain tai vuorotteluvapaalain mukaisella vuorotteluvapaalla tai saanut julkisesta työvoimapolvelusta annetussa laissa tarkoitettua osa-aikalisää tai on ollut osittaisella hoitovapaalla. Palkka määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti aina, kun henkilö on aikaisemmin saanut kyseisiä

eläkkeitä tai osa-aikalisää tai on ollut kyseisillä vapailla. Aiemmin voimassa olevan lain mukaan palkanmäärittelyyn otettiin mukaan sekä eläkkeen aikaista että eläkkeen päättymisen jälkeistä työssäoloa täyttävää työtä. Bruttomenot eivät juurikaan lisäänty verrattuna aikaisemmin vallinneeseen tilanteeseen, eikä ehdotetulla muutoksella ole lainkaan vaikutusta valtionosuuteen.

Koska taloudellinen etuus voitaisiin esityksen mukaan jaksottaa maksamisajankohdasta lukien silloin, kun se johtaa samaan lopputulokseen kuin työsuhteen päättymisajankohdasta alkaen jaksotettuna, ei tälläkään muutoksella ole taloudellisia vaikutuksia. Tilanteet, joissa työnantaja on maksanut sairauspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen sairausajan palkkaa ja joissa henkilölle on maksettu samanaikaisesti työttömyyspäivärahaa, ovat olleet yksittäistapauksia. Siten päivärahan epäminen kyseisissä tilanteissa ei vähennä työttömyysetuusmenoja.

2.2. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Palkan tarkistuksessa käytetyn indeksin muutos korottaa jonkin verran maksettavaa päivärahaa. Korotus on sitä suurempi mitä useamman vuoden takaista palkkaa tarkistetaan. Jos henkilö on ollut hyväksyttävästä syystä poissa työmarkkinoilta kolme vuotta ja viimeisimmästä palkanmäärittelyyn tulevasta työssäolovuodesta on kulunut neljä vuotta aikaa, niin indeksin muutos korottaa päivärahaa noin 0,7 euroa päivää kohti. Tämä on tilanne osatyökyvyttömyyseläkkeellä tai osa-aikaeläkkeellä olleilla, joilla korotus tehdään vain silloin, kun eläke on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta. Toinen ryhmä, joihin indeksin muutoksella on vaikutusta, on kotona lastaan hoitaneet. Tällöin ollaan hyväksyttävästä syystä poissa työmarkkinoilta useimmiten kolme vuotta, lasten kotihoidon tukeen oikeuttavan ajan.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä keskeisten työmarkkinajärjestöjen kanssa. Valmistelun yhteydessä on kuultu työministeriötä, Kan-

saneläkelaitosta, Vakuutusvalvontavirastoa, työttömyysturvalautakuntaa, vakuutusosoikeutta ja Työttömyyskassojen yhteisjärjestö ry:tä.

Työeläkeuudistuksen yhteydessä päätettiin luopua työikäisten TEL-indeksin käytöstä työeläkejärjestelmässä. Muutosten vuoksi käynnistettiin peruskartoitus työeläkeindeksiin sidotuista muista kuin eläke-etuuksista. Peruskartoituksessa kartoitettiin kaikki ne lakisääteiset sosiaalietuudet, joiden tarkistamisessa nykyään käytetään työeläkeindeksiä. Peruskartoitus tehtiin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön epävirallisessa työryhmässä, jossa oli edustettuna sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Kansaneläkelaitos, Valtiokonttori, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto ja Liikennevakuutuskeskus. Työryhmä luovutti selvityksensä 16. huhtikuuta 2003.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen eräiden toimeentuloturva koskevien lakien takaisinperintäsäännösten muuttamiseksi (HE 158/2003). Edellä mainitussa esityksessä ja nyt annettavassa hallituksen esityksessä ehdotetaan molemmissa muutettavaksi vuoroteltuvapalain 21 §:ää.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden tultua hyväksytyiksi. Ehdotettu laki työttömyysturvalain muuttamisesta sen 14 luvun 2 § tulisi kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2005. Kun lain 14 luvun 2 §:n mukaisesti tarkistetaan ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 2005, tarkistettaisiin palkka ensin vuoden 2004 tasolle ennen 14 luvun 2 §:n voimaan tuloa voimassa olleen lain mukaisilla indeksiluvuilla. Vuoden 2004 tasosta palkka tarkistettaisiin ehdotetun lain mukaisien palkkakerroimien mukaisella suhteella päivärahan alkamisajankohdalle. Ehdotettu laki työttömyysturvalain muuttamisesta sen 6 luvun 4 §:n 3 momenttia ja 5 §:n 3 momenttia sovellettaisiin vasta kun työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan lain voimaantulon jälkeen. Jos työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeen, mutta kuitenkin osittain 6 luvun 4 §:n 3 momentin ja 5 §:n 3 momentin voimaantulon jälkeisenä aikana, sovellettaisiin ennen tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 3 luvun 3 §:n 3 momentti, 3 luvun 6 §:n 1 momentti, 6 luvun 4 §:n 3 momentti, 6 luvun 5 §:n 3 momentti, 12 luvun 1 §:n 3 momentti ja 14 luvun 2 § sellaisena kuin niistä on 14 luvun 2 § laissa 1364/2003, ja

lisätään 12 lukuun uusi 9 §, seuraavasti

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

3 §

Työkyvyttömyys

Työnhakijalla, joka on saanut enimmäisajan sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa ja jonka edelleen on katsottu olevan terveydellisistä syistä kykenemätön työhönsä, on oikeus työttömyysetuuteen, jos hänen työkyvyttömyyseläkehakemuksensa on vireillä tai hylätty. Jos työnhakija on työ- tai virkasuhteessa edellytetään lisäksi, ettei hänen työnantajallaan ole tarjota hänelle hänen työkykynsä mukaista työtä. Työnhakijalla, joka saa työnantajalta sairausajan palkkaa tai muuta vastaavaa korvausta kokoaikatyön perusteella, ei ole oikeutta työttömyysetuuteen.

6 §

Muut rajoitukset

Työnantajalta saatu taloudellinen etuus, joka perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen, työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestelyyn, estää työttömyysetuuden myöntämisen ajalta, jolle etuus jaksotetaan työsuhteen

päättymisestä lukien henkilön viimeisimmästä työsuhteesta saaman palkan perusteella. Jos työnantajalta saatu taloudellinen etuus on maksettu työsuhteen päättymisen jälkeen, jaksotus voidaan tehdä taloudellisen etuuden maksamisajankohdasta lukien. Jaksotuksen on tällöin vastattava työsuhteen päättymisestä lukien tehtävää työsuhteen päättymisen jälkeen maksetun etuuden jaksotusta. Etuutena ei oteta huomioon työnantajan järjestämää tai hankkimaa koulutusta.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

4 §

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka

Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Jos henkilön 5 luvun 3 §:n mukainen työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeisenä aikana, ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan 1 momentin mukaisesti. Mitä edellä säädetään, koskee henkilöä, joka on ollut vuorotteluvapaakoikeilusta

annetun lain (1663/1995) tai vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisella vuorotteluvapaalla tai saanut julkisesta työvoimapolvelusta annetussa laissa tarkoitettua osa-aikalisää tai ollut osittaisella hoitovapaalla.

5 §

Yrittäjän ansiopäivärahan työtulo

Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Jos yrittäjän 5 luvun 7 §:n mukainen työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeisenä aikana, ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määrätään 1 momentin mukaisesti.

12 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhakuoikeus

Työttömyysturva-asiamies on oikeutettu valittamalla hakemaan työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittisia edellytyksiä tai oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevassa asiassa muutosta 1 momentin mukaisesti työttömyysturvalautakunnalta 30 päivän kuluessa siitä, kun työnhakija on saanut Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätöksestä tiedon ja vakuutusoikeudelta 30 päivän kuluessa siitä, kun työvoimaviranomainen on saanut päätöksestä tiedon.

9 §

Oikeudenkäyntikulujen jakaminen

Työttömyysturvalautakunta ja vakuutusoi-

keus voi velvoittaa työvoimaviranomaisen korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan tai osaksi Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle asiassa, jossa Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa velvoitetaan suorittamaan oikeudenkäyntikuluja asianosaiselle ja oikeudenkäyntikulujen suoritusvelvollisuus perustuu pääasiassa tai osittain 11 luvun 4 §:n mukaiseen työvoimapolitiittiseen lausuntoon. Työvoimatoimikuntaa tai työvoimatoimistoa on kuultava korvausvastuun jakamisesta.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan tarkistaminen

Jos ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa huomioidaan palkkaa ajalta, jolle tarkastelujakso on 5 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella pidennetty, tarkistetaan tätä palkkaa siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijän eläkelain 7 b §:ssä tarkoitettu palkkakerroin poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta palkkakertoimesta, jona henkilö on viimeksi työskennellyt ennen 5 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tarkastelujaksoa.

Määrättäessä ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta jatkuneen osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai osa-aikaeläkkeen tai tällaisen eläkkeen ohella tehdyn osa-aikaisen työn lakatessa eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti tätä palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu 1 momentissa tarkoitettu palkkakerroin poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta palkkakertoimesta, jona eläke on alkanut.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2005. Lain 14 luvun 2 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2005.

Tämän lain 6 luvun 4 §:n 3 momenttia ja 5 §:n 3 momenttia sovelletaan kun työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan tämän

lain tultua voimaan. Jos työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeen, mutta kuitenkin osittain tämän lain tultua voimaan, sovelletaan ennen tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia.

Kun lain 14 luvun 2 §:n mukaisesti tarkistetaan ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 2005, tarkistetaan palkka ensin vuoden 2004

tasolle ennen tämän lain voimaan tuloa voimassa olleen lain mukaisien indeksilukujen suhteella. Vuoden 2004 tasosta palkka tarkistetaan tämän lain mukaisien palkkakertoimien suhteella päivärahan alkamisajankohdalle.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**vuorotteluvapaalain 20 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun vuorotteluvapaalain (1305/2002) 21 §:n 1 momentti, ja
lisätään 20 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti

20 §

Muutoksenhaku

 Työttömyysturvalain 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu työttömyysturva-asiamies on oikeutettu valittamalla hakemaan oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevassa asiassa muutosta 2 momentin mukaisesti vakuutusoikeudelta 30 päivän kuluessa siitä, kun työvoimaviranomainen on saanut päätöksestä tiedon.

misestä myöhästyneen hakemuksen johdosta, maksamistavasta, maksamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä, etuuspäivien määrästä viikossa, vuorottelukorvauksusta koskevasta päätöksestä, päätöksen poistamisesta ja itseoikaisusta, velvollisuudesta tietojen antamiseen, oikeudesta saada tietoja ja ulosottomiehen tiedonsaantioikeudesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta, oikeudenkäyntikulujen jakamisesta sekä työttömyysturvalautakunnasta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa (603/1984) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

21 §

Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain soveltaminen

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 200 .

Vuorottelukorvauksen hakemisesta, epä-

Helsingissä 23 päivänä huhtikuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

1.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 3 luvun 3 §:n 3 momentti, 3 luvun 6 §:n 1 momentti, 6 luvun 4 §:n 3 momentti, 6 luvun 5 §:n 3 momentti, 12 luvun 1 §:n 3 momentti ja 14 luvun 2 § sellaisena kuin niistä on 14 luvun 2 § laissa 1364/2003, ja

lisätään 12 lukuun uusi 9 §, seuraavasti

Voimassa oleva laki

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

3 §

Työkyvyttömyys

Ehdotus

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

3 §

Työkyvyttömyys

Työnhakijalla, joka on saanut enimmäisajan sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa ja jonka edelleen on katsottu olevan terveydellisistä syistä kykenemätön työhönsä, on oikeus työttömyysetuuteen, jos hänen työkyvyttömyyseläkehakemuksensa on viireillä tai hylätty. Jos työnhakija on työ- tai virkasuhteessa edellytetään lisäksi, ettei hänen työnantajallaan ole tarjota hänelle hänen työkykynsä mukaista työtä.

Työnhakijalla, joka on saanut enimmäisajan sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa ja jonka edelleen on katsottu olevan terveydellisistä syistä kykenemätön työhönsä, on oikeus työttömyysetuuteen, jos hänen työkyvyttömyyseläkehakemuksensa on viireillä tai hylätty. Jos työnhakija on työ- tai virkasuhteessa edellytetään lisäksi, ettei hänen työnantajallaan ole tarjota hänelle hänen työkykynsä mukaista työtä. *Työnhakijalla, joka saa työnantajalta sairausajan palkkaa tai muuta vastaavaa korvausta kokoaikatyön perusteella, ei ole oikeutta työttömyysetuuteen.*

6 §

Muut rajoitukset

Työnantajalta saatu taloudellinen etuus, joka perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen, työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestykseen, estää työttömyysetuuden myöntämisen ajalta, jolle etuus jaksotetaan työsuhteen päättymisestä lukien henkilön viimeisimmästä työsuhteesta saaman palkan perusteella. Etuutena ei oteta huomioon työnantajan järjestämää tai hankkimaa koulutusta.

6 §

Muut rajoitukset

Työnantajalta saatu taloudellinen etuus, joka perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen, työsuhteen päättymiseen liittyvään sopimukseen tai muuhun vastaavaan järjestykseen, estää työttömyysetuuden myöntämisen ajalta, jolle etuus jaksotetaan työsuhteen päättymisestä lukien henkilön viimeisimmästä työsuhteesta saaman palkan perusteella. *Jos työnantajalta saatu taloudellinen etuus on maksettu työsuhteen päättymisen jälkeen, jaksotus voidaan tehdä taloudellisen etuuden maksamisajankohdasta lukien. Jaksotuksen on tällöin vastattava työsuhteen päättymisestä lukien tehtävää työsuhteen päättymisen jälkeen maksetun etuuden jaksotusta.* Etuutena ei oteta huomioon työnantajan järjestämää tai hankkimaa koulutusta.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

4 §

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka

Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Mitä edellä säädetään, koskee henkilöä, joka on ollut vuorotteluvapaakoikeilusta annetun lain (1663/1995) tai vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisella vuorotteluvapaalla tai saanut julkisesta työvoimapaalusta annetussa laissa tarkoitettua osa-aikalisää tai ollut osittaisella hoitovapaalla.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

4 §

Palkansaajan ansiopäivärahan perusteena oleva palkka

Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen henkilön ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. *Jos henkilön 5 luvun 3 §:n mukainen työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeisenä aikana, ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan 1 momentin mukaisesti.* Mitä edellä säädetään, koskee henkilöä, joka on ollut vuorotteluvapaakoikeilusta annetun lain (1663/1995) tai vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisella vuorotteluvapaalla tai saanut julkisesta työvoimapaalusta annetussa laissa tarkoitettua osa-aikalisää tai ollut osittaisella hoitovapaalla.

5 §

Yrittäjän ansiopäivärahan työtulo

Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti.

5 §

Yrittäjän ansiopäivärahan työtulo

Työkyvyttömyyseläkettä osaeläkkeenä tai osa-aikaeläkettä saavan tai saaneen yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määräytyy eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. *Jos yrittäjän 5 luvun 7 §:n mukainen työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeisenä aikana, ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo määrätään 1 momentin mukaisesti.*

12 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhakuoikeus

Työttömyysturva-asiamies on oikeutettu valittamalla hakemaan työttömyysetuuden saamisen työvoimapoliittisia edellytyksiä koskevassa asiassa muutosta 1 momentin mukaisesti työttömyysturvalautakunnalta 30 päivän kuluessa siitä, kun työnhakija on saanut Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätöksestä tiedon ja vakuutusosoikeudelta 30 päivän kuluessa siitä, kun työvoimaviranomainen on saanut päätöksestä tiedon.

12 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhakuoikeus

Työttömyysturva-asiamies on oikeutettu valittamalla hakemaan työttömyysetuuden saamisen työvoimapoliittisia edellytyksiä tai oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevassa asiassa muutosta 1 momentin mukaisesti työttömyysturvalautakunnalta 30 päivän kuluessa siitä, kun työnhakija on saanut Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätöksestä tiedon ja vakuutusosoikeudelta 30 päivän kuluessa siitä, kun työvoimaviranomainen on saanut päätöksestä tiedon.

9 §

Oikeudenkäyntikulujen jakaminen

Työttömyysturvalautakunta ja vakuutus-oikeus voi velvoittaa työvoimaviranomaisen korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan tai osaksi Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle asiassa, jossa Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa veloitetaan suorittamaan oikeudenkäyntikulu-

ja asianosaiselle ja oikeudenkäyntikulujen suoritusvelvollisuus perustuu pääasiassa tai osittain 11 luvun 4 §:n mukaiseen työvoimapolitiittiseen lausuntoon. Työvoimatoimikuntaa tai työvoimatoimistoa on kuultava korvausvastuun jakamisesta.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan indeksitarkistus

Jos ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa huomioidaan palkkaa ajalta, jolle tarkastelujakso on 5 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella pidennetty, tarkistetaan tätä palkkaa siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijän eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu indeksiluku poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, jona henkilö on viimeksi työskennellyt ennen 5 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tarkastelujaksoa.

Määrättäessä ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta jatkuneen osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai osa-aikaeläkkeen tai tällaisen eläkkeen ohella tehdyn osa-aikaisen työn lakatessa eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti tätä palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu 1 momentissa tarkoitettu indeksiluku poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta indeksiluvusta, jona eläke on alkanut.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan tarkistaminen

Jos ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa huomioidaan palkkaa ajalta, jolle tarkastelujakso on 5 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella pidennetty, tarkistetaan tätä palkkaa siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijän eläkelain 7 b §:ssä tarkoitettu *palkkakerroin* poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta *palkkakertoimesta*, jona henkilö on viimeksi työskennellyt ennen 5 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tarkastelujaksoa.

Määrättäessä ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta jatkuneen osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai osa-aikaeläkkeen tai tällaisen eläkkeen ohella tehdyn osa-aikaisen työn lakatessa eläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti tätä palkkaa tarkistetaan siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu 1 momentissa tarkoitettu *palkkakerroin* poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta *palkkakertoimesta*, jona eläke on alkanut.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2005. Lain 14 luvun 2 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2005.

Tämän lain 6 luvun 4 §:n 3 momenttia ja 5 §:n 3 momenttia sovelletaan kun työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan tämän lain tultua voimaan. Jos työssäoloehto täyttyy kokonaisuudessaan eläkkeen päättymisen jälkeen, mutta kuitenkin osittain tämän

lain tultua voimaan, sovelletaan ennen tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia.

Kun lain 14 luvun 2 §:n mukaisesti tarkistetaan ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 2005, tarkistetaan palkka ensin vuoden 2004 tasolle ennen tämän lain voimaan tuloa voimassa olleen lain mukaisien indeksilukujen suhteella. Vuoden 2004 tasosta palkka tarkistetaan tämän lain mukaisien palkkakertoimien suhteella päivärahan alkamisajankohdalle.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

vuorotteluvapaalain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
*muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun vuorotteluvapaalain (1305/2002) 21 §:n 1 momentti, ja
 lisätään 20 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

Muutoksenhaku

Työttömyysturvalain 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu työttömyysturvasiamies on oikeutettu valittamalla hakemaan oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevassa asiassa muutosta 2 momentin mukaisesti vakuutusosoikeudelta 30 päivän kuluessa siitä, kun työvoimaviranomainen on saanut päätöksestä tiedon.

21§

21 §

*Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain soveltaminen**Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain soveltaminen*

Vuorottelukorvauksen hakemisesta, epäamisestä myöhästyneen hakemuksen johdosta, maksamistavasta, maksamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä, etuuspäivien määrästä viikossa, vuorottelukorvausta koskevasta päätöksestä, päätöksen poistamisesta ja itseoikaisusta, velvollisuudesta tietojen antamiseen, oikeudesta saada tietoja ja ulosottomiehen tiedonsaantioikeudesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta sekä työttömyysturvalautakunnasta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa (603/1984) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Vuorottelukorvauksen hakemisesta, epäamisestä myöhästyneen hakemuksen johdosta, maksamistavasta, maksamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä, etuuspäivien määrästä viikossa, vuorottelukorvausta koskevasta päätöksestä, päätöksen poistamisesta ja itseoikaisusta, velvollisuudesta tietojen antamiseen, oikeudesta saada tietoja ja ulosottomiehen tiedonsaantioikeudesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta, *oikeudenkäyntikulujen jakamisesta* sekä työttömyysturvalautakunnasta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa (603/1984) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.
